यस्येदृशी भवेद्भार्य्या देवेन्द्रो न स मानुषः" ।
"यस्य भार्य्या विरूपाक्षी कश्मला कलहप्रिया । उत्तरोत्तरवादा स्यात् सा जरा न जरा जरा । यस्य भार्य्या श्रितान्यत्र परवेश्माभिकाङ्क्षिणी । कुक्रिया त्यक्तलज्जा च सा जरा न जरा जरा । यस्य भार्य्या गुणज्ञा च भर्त्तारमनुगामिनी । अल्पाल्पेन तु सन्तुष्टा सा प्रिया न प्रिया प्रिया । दुष्टा भार्य्या शठो मित्रं भृत्याश्चोत्तरदायकाः । ससर्पे च गृहे वासो मृत्युरेव न संशयः । आपत्सु मित्रं जानीयात् युद्धे शूरं वने शुचिम् । भार्य्याञ्च विभवे क्षीणे दुर्भिक्षे च प्रियातिथिम्" । गारुडे १०८।१०९ अ० । "बृहस्पतिरुवाच "यस्य नास्ति सती भार्य्या गृहेषु प्रियवादिनी । अरण्यं तेन गन्तव्यं यथारण्यं तथा गृहम् । सुशीला सुन्दरी शान्ता गता यस्य गृहोदरात् । अरण्यं तेन गन्तव्यं यथारण्यं तथा गृहम् । भावानुरक्ता वनिता हृता यस्य च शत्रुणा । अरण्यं तेन गन्तव्यं यथारण्यं तथा गृहम् । दैवेनापहृता यस्य पतिसाध्या पतिव्रता । अरण्यं तेन गन्तव्यं यथारण्यं तथा गृहम् । यस्य माता गृहे नास्ति भार्य्या चाप्रियवादिनी । अरण्यं तेन गन्तव्यं यथारण्यं तथा गृहम् । प्रियाशून्यं गृहं यस्य पूर्णं श्रीधनबन्धुभिः । अरण्यं तेन गन्तव्यं यथारण्यं तथा गृहम् । भार्य्याशून्या वनसमाः सभार्य्याश्च गृहा गृहाः । गृहिणी च गृहं प्रोक्तं न गृहं गृहमुच्यते । अशुचिः स्त्रीविहीनश्च दैवे पैत्रे च कर्मणि । यदह्ना कुरुते कर्म न तस्य फलभाग्भवेत् । दाहकशक्तिहीनश्च यथा मन्दो हुताशनः । प्रभाहीनो यथा सूर्य्यः शोभाहीनो यथा शशी । शक्तिहीनो यथा जीवो यथात्मा च तनुं विना । विनाधारं यथाधेयो यथेशः प्रकृतिं विना । न च शक्तो यथा यज्ञः फलदां दक्षिणां विना । कर्मिणे च फलं दातुं सामग्रीमूलमेव च । विना स्वर्णं स्वर्णकारो यथाऽशक्तः स्वकर्मणि । यथाऽशक्तः कुलालश्च मृत्तिकाञ्च विना द्विजाः ! । तथा गृही न शक्तश्च सन्ततं सर्वकर्मणि । भार्य्यामूलाश्च पुत्राश्च भार्य्यामूला गृहास्तथा । भार्य्यामूलं सुखं शश्वद् गृहस्थानां गृहे सदा । भार्य्यामूलो सदा हर्षः भार्य्यामूलञ्च मङ्गलम् । भार्य्यामूलश्च संसारो भार्य्यामूलञ्च सौरतम् । यथा रथश्च रथिनां गृहिणाञ्च तथा गृहम् । सारथिस्तु यथा तेषां गृहस्थानां तथा प्रिया । सर्वरत्नप्रधाना च स्त्रीरत्नं दुष्कुलादपि । सा गृहीता गृहस्थेनैवेत्याह कमलोद्भवः । यथा जलं विना पद्मं पद्मं शोभां विना यथा । तथैव च गृहं शश्वद् गृहिणां गृहिणीं विना" । ब्रह्मवै०पु० प्र० ख० ५६ अ० । "तोषयेत् सततं भार्य्यां विधिवत् पाणिपीड़िताः । तासां तुष्ट्या तु कल्याणमकल्याणमतोऽन्यथा । सन्तुष्टो भार्य्यया भर्त्ता भर्त्रा भार्य्या तथैव च । यस्मिन्नेव कुले नित्यं कल्याणं तत्र वै ध्रुवम् । यया विरुध्यते स्वामी सौभाग्यमददृप्तया । असतीसङ्गमं कर्त्तुं सा स्याद्वेश्या भवान्तरे । इहापि लोकेऽवाच्यत्वमधर्मञ्चापि विन्दति । न च पितृकुलं स्वामिकुलं तस्याः प्रमोदते । विरुध्यमाने पत्यौ यत् सपत्न्या वा प्रवर्त्तते । अतीव दुःखं भवति तदकल्याणकृत्तयोः" कालिकापु० २० अ० ।

भार्य्याट पु० भार्य्यां तद्दानमटति अट् अण् उप० स० । अन्यस्मै स्वभार्य्यादानार्थं गन्तरि त्रिका० ।

भार्य्याटिक पु० भार्य्यया आटो गतिः प्रयोजनमस्य ठक् । १स्त्रीजिते २हरिणभेदे च मेदि० ।

भार्य्यारु पु० भार्य्यां धार्य्यमृच्छति ऋ उण् । १शैलभेदे २हरिणभेदे । भार्य्यां परभार्य्यामृच्छति ऋ-उण् । ३अनियोगेन परभार्य्यागामिनि च मेदि० ।

भार्य्यावृक्ष पु० भार्य्येव प्रियत्वात् वृक्षो यस्य । पतङ्गे राजनि० । [ऊढभार्य्यके

भार्य्योढ़ पु० ऊढा भार्य्या येन आहिता० वा परनिपातः ।

भाल न० भा-लच् । १ललाटे भ्रुवोरूर्द्ध्वभागे २तमसि मेदि० ।

भालकृत् पु० गोत्रप्रवरर्षिभेदे प्रवराध्यायः ।

भालचन्द्र पु० भाले चन्द्रोऽस्य । १शिवे २गणेशे ३दुर्गायां स्त्री

भालदर्शन न० भाले दृश्यते कर्मणि ल्युट् । १सिन्दूरे शब्दच० भाले दर्शनं नेत्रमस्य । २कपाललोचने महादेवे ।

भालदृश् पु० भाले दृगस्य । त्रिनयने महादेवे हेमच० ।

भालनेत्र पु० भाले नेत्रमस्य । १शिवे । भाललोचनादयोऽप्यत्र । २त्रिनयनायां दुर्गायां स्त्री ।

भालाङ्क पु० भालस्येवाङ्को यस्य भाले अङ्को यस्य वा । १शाकभेदे २करपत्रेऽस्त्रे (करात्) ३रोहितमत्स्ये महालक्षणविशेषललाटचिह्नयुक्ते ४पुरुषभेदे ५शिवे ६कच्छपे च मेदि० । [उज्ज्वल० ।

भालु पु० भृणाति रोगान् भृ उदसने ञुण् रस्य लः । आदित्ये

भालु(लू)क पुंस्त्री० चु० भल-अवरोधे उक ऊक वा । स्तना-